

A pünkösdi prédikáció, mint a református bizonyágtétel normája

/Pünkösöd hétfőre/

L.: Ap.Csel. 2,14-36.

T.: Ap.Csel. 2,36.

Tegnap iistentiszteletünkön a pünkösdi csoda leírását, ma a pünkösdi prédikációt hallottuk. Nem tudom nem jobb lenne-e minden magyarázat helyett még-egyszer, kétszer, háromszor csendben végighallgatni ezt az első pünkösdi prédikációt, ahogyan tetszett Istennek megörökíttetni a mi számunkra. Hiszen olyan egyszerű. Nem szorul magyarázatra. És olyan nagyszerű. Átala megszületik az Anyaszentegyház.

Ahogyan az énekköltő mondja:

„...az nap, melyen előálltak
és a népeknek prédikáltak:
Anyaszentegyházat fundáltak.” /376,2/

Mert ne feledjük, hogy nem a szél és nem a tűz alapította a keresztyén Anyaszentegyházat, hanem az Ige. A hatalommal és barátsággal, a Szent Lélekkel és emberséggel mondott prédikáció. Mert ahol az Ige és a Szent Lélek együtt munkálkodhat, ott gyülekezetet fundáló, gyülekezetet megtartó erővé lesz. Ott kősziklára épül a ház, s ömölhet az élő, jöhet az árvíz, fújhatnak a szelek, beleütközhetnek abba a házba, de nem dől össze, mert a kősziklára építettett. Ezért énekeljük mi olyan sokszor iistentiszteletünkön az ősi, szép pünkösdi éneket: „Te szentségnek új világa, Igédnek vezérelj útjára.” /370,2/ Most is alig halkult még el a gyülekezet ajkán ez az ének. De maradjon ott a szívünkben és így figyeljünk a bizonyágtételre!

1. Nemet mondó bizonyágtétel.

Amikor Péter előáll a tizeneggyel és Szent Lélekkel telve felemeli szavát, és megszólítja a hallgatóságát, első szavában nemet mond: „Mert nem részegek ezek, amint ti állítjátok...” Azaz, nem úgy van, ahogyan ti állítjátok, nem jól magyarázzátok az eseményeket. Egyszerűen és kereken: nincs igazatok.

Nemet mond itt is, mint nagycsütörtök éjszakáján. De ez mennyire más nem. Ez nem a tagadás, a gyávaság nem-e, hanem ez a Szent Lelket nyert ember, a Szent Lelket nyert gyülekezet nem-e. Ha nem értetem félre és nem táplálok vele felekezeti gőgöt, úgy ezt mondom az első pünkösdi prédikáció „protestáns bizonyágtétel.”

Jól jegyezzük meg, hogy az igehirdetésnek, mielőtt építene, mindig rombolnia kell. Gondoljunk a Jeremiásnak adott parancsra: „Lásd, én e mai napon népek fölé és országok fölé rendellek téged, hogy gyomlálj, irts, pusztíts, rombolj, építs és plántálj!” /1,10/ Tehát először gyomlálj, irts, pusztíts, rombolj; és csak azután építs és plántálj. Pál apostol is ebben az értelemben tanít: „Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem- erősek az Istennek, erősségek lerontására; lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, amely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtvén minden gondolatot, hogy engedelmessédjék a Krisztusnak.” /2 Kor.10, 4-5./

Péter apostol nyugodtan és tényszerűen mondott nemet. Ahol nem hangzik ez a pünkösdi nem, ahol meghagyják az embereket /az egyházban élő embereket/ hiábavaló

okoskodásaikban, nem egyszer bibliátlan, keresztyénietlen, a reformátori hitnek ellenszegülő gondolkodásukban és véleményükben, ott fővényre építenek. Amelyik igehirdető nem tud, nem mer /kenyérfeltésből, vagy népszerűségfeltésből/ nemet mondani a gyülekezetben elburjánzó sokféle emberi vélekedésre, annak az igenje se sokat ér! /Aki ismeri gyülekezetét, tudja, hogy általában miként vélekednek a feltámadás, a Szent Lélek kérdésében. Isten Lelke segítségével mondd meg: Nem úgy van, ahogyan ti állítjátok!

2. Igent mondó bizonyágtétel.

Nem marad meg az ellenkező gondolkodás lerontásánál, hanem az újat, az Istentől kijelentett és megpecsételt evangéliumot hirdetve épít. Igent mond mindarra, ami történt. /"Hanem ez az..."

a/ írásra alapozott bizonyágtétel. Nemcsak, hogy három ószövetségi idézet van benne, mintegy betét, hanem Írásmagyarázó beszéd, amely eschatologiai textusról szól és annak beteljesedését hirdeti. Megint, ha nem értetem félre, azt mondom, „reformátori bizonyágtétel”. Benne együtt munkálkodik az Ige és a Szent lélek. Mert ahol Szent lélek van Ige nélkül, ott rajongás jár a nyomában, ahol Ige van Szent Lélek nélkül, ott ortodoxia, dogmatizmus, megmerevedés jár a nyomában. Ahol az Ige és a Szent Lélek együtt munkálkodik, ott élő gyülekezet támad. Ott a kövekből támadnak fiak, a Saulokból Pálok lesznek.

b/A Szentháromság Istenre mutató bizonyágtétel. Az Atyáról, Istenről úgy szól, mint Aki elrejtve, de mindvégig mögötte van az üdvtörténet eseményeinek./22,25,24,30,52,33,36.versek/ A Fiúnak cselekedeteiről, csodatételeiről, haláláról, feltámadásáról, mennybemeneteléről, Úr voltáról, a Kyrios Krisztusról szól. A Szent Lélekről szólva elég a 33. versre utalni: Az Atyától megnyerte a Fiu, és kitöltötte...

c/ Emberközelben hangzó bizonyágtétel. A Jézus Krisztus szenvedése mögött ott van Isten elvégezett tanácsa, de ezzel együtt hangzik „megragadván, gonosz kezeitekkel keresztre feszítve megöltétek.” Tehát ti. Közötök van a Krisztus Keresztjéhez. Itt a hallgatók nem páholyban ülnek, ahonnan megmegbizatják, hogy jól beszél, vagy nem jól beszél. Nem is érdektelen nézők, vagy statiszták, hanem főszereplőkké válnak azáltal, hogy megszólítottakká lesznek, felelőssé lesznek téve. - Vajon tudjuk-e a ma gyülekezetének így hirdetni az evangéliumot? Tudjuk-e mondani ezt a felelősségrevonó szót: „Te vagy az az ember.?”

Befejezés:

Ennek az első pünkösdi prédikációnak a nyomában megjelenik a keresztyén gyülekezet, a kihívottak közössége, a Krisztus teste. Mégpedig azokból, „akik szívükben megkeseredtek”, akikben bűnbánat támadt. Tehát ez nem egy lelkesítő beszéd volt, hanem egy megkeserítő. Az Anyaszentegyház nem lelkesedésre épült fel. Nem, lelkesedést vár tőlünk az Úr, hanem szívünknek megszaggasát, bűneinknek megbánását, őszinte megutálását és elhagyását. A több mint 400 éves ének szavaival kérjük!

Vedd el a mi szívünknek hitetlenségét.../372,5/ Ámen

Felhasznált irodalom: Bereczky Albert: A keskeny út, 1953. Hans Bruns Das Neue Testament und die Psalmen, 1964. Das Neue Testament Deutsch 11.1968,.Jubileumi Kommentár 1969 Dr Pongrácz József: Az ACS magyarázata 1936. Udo Smidt Die Apostel-Geschichte 1951.

Hargita Pál